

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра гістології та медичної біології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ХВОРОБ
підготовки Магістра

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «**Епідеміологія хвороб**» підготовки Магістра, галузі знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, спеціальності I8 Фармація (за спеціалізаціями), форма навчання – денна, за освітньо-професійною програмою Фармація, затвердженою 2025 р.

Розробник:

Бойко П.К., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри гістології та медичної біології

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми: д.фарм.н., проф. Федоровська М.І.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри гістології та медичної біології

Протокол № 7 від 3 лютого 2026 р.

Завідувач кафедри: д.вет.н., проф.

Бойко П.К..

© Бойко П.К., 2026

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення Спеціальність: 18 Фармація (за спеціалізаціями) Освітньо-професійна програма: Фармація Освітній рівень: другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин / кредитів: <i>150 / 5</i>		Рік навчання: 2-ий
		Семестр: 4-тий
		Лекції: 14 год.
		Лабораторні: 30 год.
		Самостійна робота: 96 год.
		Консультації: 10 год.
ІНДЗ: немає	Форма контролю: залік	
Мова навчання	<i>українська</i>	

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові: Бойко Петро Костянтинович

Науковий ступінь: доктор ветеринарних наук

Вчене звання: професор кафедри гістології та медичної біології

Посада: завідувач кафедри, професор кафедри гістології та медичної біології

Контактна інформація: +38 067 361 0676, e-mail: boyko.petro@vnu.edu.ua

Дні занять: згідно розкладу

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Епідеміологія хвороб» належить до вибіркового ОК професійної підготовки фахівців спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, ОПП Фармація, який передбачений для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (5 р.н.) і включає теоретичні та практичні питання знання основ епідеміології щодо профілактичних і протиепідемічних заходів захисту населення і території від збудників заразних хвороб.

Предметом вивчення освітнього компоненту «Епідеміологія хвороб» є *епідемічний процес*, а **об'єктом** – *інфекційні стани*.

Як і всі інші науки, епідеміологія має власний **метод дослідження** – *комплексний епідеміологічний метод* або *метод епідеміологічного аналізу*.

Вчення про епідемічний процес є базисною теорією епідеміології інфекційних станів.

Пререквізити

ВОК «Епідеміологія хвороб» базується:

а) на вивченні таких ОК як медична біологія, нормальна фізіологія та інтегрується з мікробіологією, патологічною фізіологією;

б) закладає основи професійної підготовки майбутнього фахівця та відіграє важливу роль у формуванні мислення фармацевта, розуміння багатовекторності біоценотичних взаємин між популяціями різних видів живих істот, знання таких біологічних явищ як інфекційний і епідемічний процес та вміння управляти ними, що відіграє важливу роль у забезпеченні спеціальної підготовки для здійснення професійної діяльності.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення ВОК «Епідеміологія хвороб» є засвоєння здобувачами вищої освіти основ епідеміології заразних хвороб – вміння визначити основні рушійні сили епідемічного процесу, вміти зібрати необхідні анамнестичні дані і на їх основі провести епідеміологічний аналіз спалаху того чи іншого заразного захворювання, визначити пріоритетні заходи, спрямовані на локалізацію осередку інфекції, попередження розповсюдження збудника і на створення імунного прошарку серед населення, тобто вміти використати весь арсенал існуючих методів (епідеміологічних, мікробіологічних, лікувальних та імунопрофілактичних) з метою наукового управління епідемічним процесом того чи іншого заразного захворювання.

Основні **завдання** вибіркового освітнього компоненту «Епідеміологія хвороб»:

- засвоєння навиків методу епідеміологічного аналізу;
- ознайомлення з алгоритмом вивчення заразних захворювань людини;
- ознайомлення з основними методами мікробіологічної діагностики інфекційних хвороб;
- Засвоєння навиків організації протиепідемічних заходів;
- на основі результатів епідеміологічного та мікробіологічного методів вміти вибудовувати схему профілактичних та протиепідемічних заходів.

3. Soft skills.

Особисті якості: уважність, сумлінність, відповідальність, самодисципліна, здатність приймати зауваження та постійно вдосконалюватися.

Інтелектуальні здібності: критичне мислення, креативність у вирішенні складних наукових завдань, системний підхід.

Соціальні навички: вміння ефективно працювати в команді (взаємодія з технологами, аналітиками, маркетологами), комунікабельність, навички презентації результатів.

Організаційні навички: дотримання дедлайнів (важливо при клінічних дослідженнях), управління стресом.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю / Бали
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Конс.	Сам. р.	
Тема 1. Загальні відомості про інфекційні хвороби. Еволюція поглядів на інфекційний процес	19	2	4	1	12	Т -5; УВ -5/2 =5
Тема 2. Вчення про епідемічний процес.	21	2	4	1	14	Т -5; УВ -5/2 =5
Тема 3. Принципи діагностики, лікування та профілактики заразних хвороб.	21	2	4	1	14	Т -5; УВ -5 ВЛР -5/3 =5
Тема 4. Мікробіологічний метод дослідження в системі протиепідемічних заходів.	21	2	4	1	14	Т -5; УВ -5 ВЛР -5/3 =5
Тема 5. Епідеміологічний метод дослідження та його структура.	22	2	4	2	14	Т -5; УВ -5 ВЛР -5/3 =5
Тема 6. Імунопрофілактика інфекційних хвороб. Організація та проведення щеплень.	22	2	4	2	14	Т -5; УВ -5 ВЛР -5/3 =5
Тема 7. Соціально значущі інфекційні хвороби та особливо небезпечні інфекційні хвороби та керовані інфекції.	21	2	4	1	14	Т -5; УВ -5 /2 =5
Контрольна робота	5		2	1	2	Т (5) + УВ (5) /2 = 5
Усього годин	150	14	30	10	96	5 балів/ 200 балів

*Форма контролю: Т – тести, ВЛР – виконання лабораторної роботи, УВ – усна відповідь.

Завдання для самостійної роботи

№ за/п	Тема
1.	Загальні відомості про інфекційні хвороби. Еволюція поглядів на інфекційний процес.
2.	Вчення про епідемічний процес.
3.	Принципи діагностики, лікування та профілактики заразних хвороб.
4.	Мікробіологічний метод дослідження в системі протиепідемічних заходів.
5.	Епідеміологічний метод дослідження та його структура.
6.	Імунопрофілактика інфекційних хвороб. Організація та проведення щеплень.
7.	Соціально значущі та особливо небезпечні інфекційні хвороби.
Всього	

IV. Політика оцінювання

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної

культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4-бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з

Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки. Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Оцінювання контрольної роботи

Форма контролю		Загальний бал за КР
Тести, 50 питань	Теоретичне питання, 2 питання	
0,1 бал за 1 питання; сумарно – 5 балів	2,5 бали за питання; сумарно -5 балів	$(5+5) / 2 = 5$

Оцінювання заліку

Форма контролю		Загальний бал
Тести, 60 питань	Усна відповідь, 4 питання	
2 бали за 1 питання; сумарно – 120 балів	20 балів за 1 питання; сумарно – 80 балів	200 балів

Перелік питань до заліку:

1. Що вивчає інфектологія?
2. Дайте визначення термінів «інфекція», «інфекційний процес» та «інфекційна хвороба»?
3. Як поділяють інфекційні хвороби за тривалістю перебігу?
4. Як поділяють інфекційні хвороби за клінічним проявом?
5. Якими основним ознаками характеризуються інфекційні хвороби?
6. Назвіть постулати Коха–Генле? Що вони доводять?
7. Дайте визначення терміну «патогенність» і яку ознаку мікроорганізму він характеризує?
8. Що собою являє вірулентність і що вона характеризує?
9. Дайте визначення термінів «Токсигенність», «токсичність» і «токсемія»?
10. Що розуміють під терміном «вхідні ворота» в інфектології?
11. Яким може бути закінчення або результат інфекційної хвороби?
12. Які вирізняють періоди розвитку інфекційної хвороби?
13. На які класи поділяються усі інфекційні хвороби за джерелом збудника інфекції?
14. Як поділяються усі інфекційні хвороби за етіологічним чинником?
15. Як поділяються інфекційні хвороби за місці первинної локалізації збудника в організмі і механізм передачі збудника інфекції від джерела до здорового організму?

16. Який вчений запропонував класифікацію інфекційних хвороб за місцем первинної локалізації збудника в організмі і механізмом передачі збудника інфекції?
17. Предмет та об'єкт вивчення епідеміології.
18. Епідемічний процес та його складові.
19. Поняття про антропозоонози зоонози та сапронози.
20. Джерело та резервуар збудників інфекційних хвороб.
21. Типи механізму передачі збудників інфекційних захворювань.
22. Сприйнятливність та обставини, що впливають на її показники.
23. Осередок інфекційної хвороби, межі та час існування.
24. Епідеміологічний метод дослідження
25. Структура епідеміологічного методу дослідження.
26. Ретроспективний епідеміологічний аналіз та інформація, потрібна для його проведення.
27. Прояви та аналіз багаторічної динаміки захворюваності.
28. Аналіз територіального розподілу захворюваності.
29. Профілактичні та протиепідемічні заходи.
30. Що таке епідемія та пандемія?
31. Які механізми і шляхи передачі збудника?
32. За наявності яких елементів виникає і розвивається Епідемічний процес?
33. Дайте визначення епідемічного процесу.
34. Назвіть дві невід'ємні характеристики епідемічного процесу.
35. Епідеміологічне значення тварин, комах та мікроорганізмів у розвитку епідемій.
36. Дайте визначення термінам «дератизація», «дезінсекція» та «дезінфекція».
37. В чому полягає суть і головний принцип епідемічного процесу?
38. Історичні та медичні аспекти контрольованих інфекцій в Україні та світі.
39. Соціальні й економічні аспекти контрольованих інфекцій в Україні та світі.
40. Основи імунної відповіді як результату вакцинації.
41. Впровадження вакцин у програми імунізації.
42. Принципи організації планових щеплень.
43. Особливості Національного календаря щеплень.
44. Класифікація препаратів для активної імунопрофілактики.
45. Шляхи введення препаратів для активної імунопрофілактики.
46. Зберігання вакцин та анатоксинів. Холодовий ланцюг у забезпеченні якості вакцин та сироваток.
47. Клінічна та імунологічна ефективність імунопрофілактики.
48. Види імунітету та їх характеристика.
49. Визначення поняття «популяційний імунітет населення».
50. Гіперімунні сироватки тваринного походження

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Виноград Н.О., Васишин З.П., Козак Л.П. Загальна епідеміологія : навчальний посібник. 4-е вид., виправ. Київ: ВСВ Медицина, 2017. 200 с.
2. Виноград Н.О., Васишин З.П., Козак Л.П. Спеціальна епідеміологія: навчальний посібник. 3-є видання. Київ: ВСВ Медицина, 2021. 336 с.
3. Козько В.М., Соломенник Г.О., Юрко К.В. Тропічні хвороби: навчальний посібник / Київ: ВСВ Медицина. 2019. 384 с.
4. Медична мікробіологія вірусологія та імунологія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред. В.П. Широбокова. 3-тє вид., оновл. та допов. Вінниця : Нова Книга, 2021. 920 с.
5. Люта В.А. Мікробіологія з технікою мікробіологічних досліджень, вірусологія та імунологія : підручник / В.А. Люта, О.В. Кононов. К.: ВСВ «Медицина», 2017. 576 с.
6. Посібник з медичної вірусології / [За ред. проф. В.М. Гиріна.] - К.: Здоров'я, 1995. 472 с.

Додаткова

1. Практична мікробіологія: навчальний посібник / С.І. Климнюк, І.О. Ситник, В.П. Широбоков; за ред. В.П. Широбокова, С.І. Климнюка: Вінниця : Нова Книга, 2018. 576 с.
2. Данилейченко В.В. Мікробіологія з основами імунології: підручник для медичних вузів / В. В. Данилейченко, Й. М. Федечко, О. П. Корнійчук . 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : Медицина, 2009. 391 с.
3. Medical microbiology, virology and immunology : a textbook for English-speaking students of higher medical schools translation from ukr. Published / Т. V. Andrianova, V. V. Bobyr, V. V. Danyleichenko, etc. Vinnytsia : Nova Knyha, 2019. 744 p.
4. Review of Medical Microbiology and Immunology, 12 edition/ Warren E. Levinson / McGraw-Hill Prof Med.-Tech., 2012. 688 p.
5. Бойко П.К., Миронець М.Ю. Мікробіологія, вірусологія та імунологія (2 курс). Навчально-методичний посібник для студентів ЗВО III-IV рівнів акредитації за спеціальністю Медицина. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=106>.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Волинського національного університету ім. Лесі Українки <http://194.44.187.60/moodle/login/index.php>
2. Міністерство охорони здоров'я України www.moz.gov.ua